

HUOM! TÄMÄ ON RINNAKKAISTALLENNE

Rinnakkaistallennettu versio voi erota alkuperäisestä julkaistusta sivunumeroiltaan ja ilmeeltään.

Tekijä(t): Hiltunen, Leena; Pesonen-Sivonen, Tarja

Otsikko: Kehittämiskokeilu opiskelutaitojen vahvistamisesta fysioterapiaopintojen alussa

Versio: Kustantajan pdf

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Hiltunen, L., Pesonen-Sivonen, T. (2024). Kehittämiskokeilu opiskelutaitojen vahvistamisesta fysioterapiaopintojen alussa. Pulssi-portaali 12.2.2024.

<https://www.karelia.fi/2024/02/kehittamiskokeilu-opiskelutaitojen-vahvistamisesta-fysioterapiaopintojen-alussa>

PLEASE NOTE! THIS IS PARALLEL PUBLISHED VERSION / SELF-ARCHIVED VERSION OF THE OF THE ORIGINAL ARTICLE

This is an electronic reprint of the original article.

This version may differ from the original in pagination and typographic detail.

Author(s): Hiltunen, Leena; Pesonen-Sivonen, Tarja

Title: Kehittämiskokeilu opiskelutaitojen vahvistamisesta fysioterapiaopintojen alussa

Version: publisher's pdf

Please cite the original version:

Hiltunen, L., Pesonen-Sivonen, T. (2024). Kehittämiskokeilu opiskelutaitojen vahvistamisesta fysioterapiaopintojen alussa. Pulssi-portaali 12.2.2024.

<https://www.karelia.fi/2024/02/kehittamiskokeilu-opiskelutaitojen-vahvistamisesta-fysioterapiaopintojen-alussa>

Kehittämiskokeilu opiskelutaitojen vahvistamisesta fysioterapiaopintojen alussa

12.2.2024

Tässä artikkelissa kerromme opiskelutaitojen kehittämiskokeilusta, jota lähdimme toteuttamaan Karelia-ammattikorkeakoulun fysioterapian koulutuksessa. Koulutuksessa on sekä päivä- että monimuotoryhmiä. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (2021) on tuonut esille, että oppimis- ja opiskeluvalmiuksia on tarpeen vahvistaa. Valmiuksien vahvistaminen tukee päiväryhmien lisäksi monimuoto-opiskelijoiden oppimis- ja opiskeluvalmiuksia.

Opiskelutaitojen kehittämiskokeilu on viety läpi yhden kerran. Toiminnan arvioinnissa olemme saaneet opettajien kokemuksen siitä, onko tällainen malli mahdollista integroida pedagogiseen suunnitteluun. Opiskelijoiden kokemuksia ja toiminnan hyötyä ei ole vielä arvioitu.

Opintojen alussa opiskelijoiden odotukset osaamisen kartuttamiseen ja verkostoitumiseen ovat korkealla. Osa opiskelijoista jatkaa suoraan edellisistä opinnoista korkeakouluopintoihin, osalla välissä on pidempi aika edellisistä opinnoista. Fysioterapia opetussuunnitelman rakenteet ohjaavat opintojen aloituksessa substanssiaineiden opiskeluun heti ensimmäisinä opiskelupäivinä. Korkeakouluopiskelijan tulisi heti opiskelun alkaessa hallita myös opiskelutaidot ja pystyä ajanhallintaan opintojaksojen tavoitteiden saavuttamiseksi. Opiskelija voi kokea opiskelukuormituksen suureksi ja ajanhallinnan vaikeaksi suhteessa omaan vapaa-aikaan, mahdolliseen työhön sekä perheeseen. Sekä yksittäisillä opiskelijoilla että ryhmäilmionä on tunnistettu ensimmäisen lukukauden aikana väsymistä ja oppimisen taitojen vaikeutta.

Opiskelutaidot osaksi oman alan opintoja

Opetuksessa ja ohjauksessa kautta korkeakoulukentän on huomattu lisääntynyt tarve oppimisen tukeen. Opiskelutaidot vaikuttavat selkeästi siihen, miten opiskelija oppii ja pärjää opiskelussaan. Opiskelutaitojen harjoittelu on Kareliassa osa Ammatillisen kasvun opintojaksoa. Opintojaksolla käsitellyt teemat eivät kuitenkaan usein siirry opiskelijoilla käytäntöön tai ne eivät ole oikean aikaisia. Myös itsenäisiä verkkokursseja opiskelutaidoista on tarjolla, mutta opiskelutaitojen ollessa heikot ei itsenäinen opiskelu ehkä onnistu, eikä motivaatio siihen riitä.

Kun haaste on tunnistettu, on siihen syytä lähteä etsimään korjaavia toimenpiteitä. Tämän vuoksi halusimme lähteä kokeilemaan, kuinka keskeisiksi arvioituja korkeakouluopiskelijan opiskelutaitoja voitaisiin kehittää osana ensimmäisten viikkojen opintoja oman alan opinnoissa. Tavoitteena oli kokeilla opiskelutaitojen ohjaamisen liittämistä ensimmäisen lukukauden pedagogiseen toimintaan substanssiopinnoissa.

Viiden viikon suunnitelma

Suunnittelun runkona toimi Erasmus+ henkilökuntavaihdossa Irlannissa Atlantic Technological University:ssa benchmarkatut opintojen alun orientaatioviikot ja sieltä Five weeks tips -idea.

Karelian fysioterapian koulutukseen luotiin viiden viikon suunnitelma opiskelutaitojen kehittämisestä osana oman alan opintoja. Kohderyhmänä olivat ensimmäisen vuoden opiskelijat syksyllä 2023. Periaatteena oli, että kaikki ryhmän kanssa toimivat opettajat huomioivat viiden viikon aikana kunkin viikon teeman opetuksessaan. He siis ohjasivat ja opettivat oman opetuksen ohessa opiskelutaitoja.

Opettajien kanssa käytiin keskustelu opiskelutaitojen opettamisesta ja ohjaamisesta osana pedagogista toimintaa, ha heille annettiin ohjeistus kokeilusta. Tämän lisäksi päädyttiin toimintamalliin, jossa opettajille lähetettiin joka viikon maanantaina kyseisen viikon toiminnan tavoite ja muutamia linkkejä, miten asiaa voi ottaa mukaan opetukseen. Opiskelutaitoja ei opetettu irrallisina taitoina, vaan ne sisällytettiin osaksi opetusta.

Viikko	Opiskelutaito tai teema	Ohje opettajalle	Arvioitu aika
1. viikko: Opiskelijana korkeakoulussa	Toimintakulttuuri korkeakoulussa	Mitä fysioterapian koulutuksessa odotetaan aloittavalta opiskelijalta, toimintakulttuuriin tutustuminen. Tutustuminen ja ryhmätoiminta.	5 min.
2. viikko: Opiskelijana korkeakoulussa	Toimintakulttuuri opintojaksolla	Miten odotat opiskelijan opiskelevan tällä opintojaksoilla (muistiinpanot, kännykkä, keskittyminen jne...)	3 min.
3. viikko: Ryhmän voima	Ryhmäyötaidot	Ryhmäyöskentelyn läpikäyminen ja kertaaminen suhteessa tiettyyn opintojaksoon. Yhdessä tekemiseen kannustaminen.	5 min.
4. viikko: Opiskelijana korkeakoulussa	Erilaiset tavat oppia eri opintojaksoilla	Ohjataan käyttämään opintojakson tehtävissä erilaisia opiskelutekniikoita. Sanoita opintojaksollasi kaksi erilaista opiskelutekniikkaa opiskeluun.	2 min.
5. viikko: Hyvinvointi	Kuormituksen hallinta	Ajanhallinta, kalenterin käyttö. Kerrataan ja tarkistetaan opintojakson deadlinepäivät. Varmistetaan opiskelun aikatauluttaminen ja valmistautuminen palautuksiin ja arvioitaviin tehtäviin.	5 min.

Taulukko 1. Opiskeluvalmiuksien kehittäminen ensimmäisinä opiskeluvuikkoina.

Opiskelutaidot luontevasti mukaan ammattiopintoihin

Ensimmäisellä lukukaudella viiden viikon aikana aloitettiin viisi opintojaksoa ja opiskelijat aloittivat opintonsa viiden opettajan ohjauksessa. Opettajilla oli vapaus sijoittaa opiskeluvalmiuksien teemoja sopiviin opetuksellisiin kohtiin. Oli myös hyväksyttävää, ettei kaikkea ohjeistusta voitu toteuttaa opintojakson pedagogisen rakenteen vuoksi. Opettajille lähetettiin joka viikon maanantain muistutus viikon temasta.

Viiden viikon jälkeen opettajille lähetettiin kysely toteutuksen arvioinnista. Kävi ilmi, että sisältöjen mukaan ottaminen pedagogisesti oli luontevaa. Osa opettajista pystyi toteuttamaan ohjatun sisällön ja toisten opintojaksoson tapaamiset olivat jo edenneet päätökseen ennen kuin viisi viikkoa oli jo kulunut. Osa opettajista oli jo aiemminkin ohjeistanut näitä sisältöjä opinnoissaan.

Pitäisikö opiskelutaitoja huomioida enemmän korkeakouluopintojen alussa?

Opiskelutaitojen opettaminen tai opiskelijan ohjaaminen itseopiskelumateriaalien käyttöön näyttäytyy siten, etteivät taidot siirry käytäntöön. Toisaalta on hyvä arvioida, tuleeko opiskelutaitojen ohjaamista riittävästi Karelian Ammatillisen kasvun opintojaksolla. Opintojaksokuvauksen mukaan ”opintokokonaisuuden tavoitteena on perehdyttää opiskelija ammattikorkeakouluopintoihin, tukea opiskelijaa mm. opintoihin liittyvissä valinnoissa, tutustuttaa opiskelija oman alansa työtehtäviin ja työelämäkäytänteisiin sekä auttaa opiskelijaa työelämäään siirtymisessä” (Karelia-ammattikorkeakoulun ohjaus- ja hyvinvointisuunnitelma 2021, 11.)

Korkeakouluopiskelijoiden opiskelutaitojen osaamista ja itseohjautuvuutta ei pidetä enää itsestäänselvyytenä. Erkkilän ja Hämäläisen (2022) pro gradu -tutkielmassa kerättiin tietoa korkeakouluopiskelijoiden ohjauksen ja tuen tarpeista sekä opiskelijoille hyödyllisestä ja toimivasta ohjauksesta ja tuesta. Opiskelijoista puolet (51%) oli kokenut tarvitsevansa apua, tukea tai ohjausta opintojen sisältöön, suorittamiseen ja etenemiseen (Erkkilä & Hämäläinen 2022, 27). Pitäisikö meidän miettiä opiskelijoiden opiskelutaitojen itseohjautuvuuden korostamisen sijaan siirtymistä vahvempaan opiskelutaitojen tukemiseen ja opettamiseen? Itseohjautuvuutta ei lisänne äskettäin julkaistussa Eurostudent VIII -aineiston tulos, jossa lähes puolet kyselyyn vastanneista korkeakouluopiskelijoista kertoi yhdestä tai useammasta terveys- ja toimintarajoitteesta. (Laamanen, Ladonlahti, Häkkinen & Kärkkäinen 2023, 17)

Perusteluja opintojen alussa tarvittavalle opiskelutaitojen kartoitukselle ja tietoiselle opettamiselle löytyy myös korkeakouluopiskelijoiden muuttuneista ohjauksen tarpeista sekä erilaisista lähtökohdista. Katri Koli (2022) kirjoittaa artikkelissaan, ettei opettaja voi tehdä oppimisen matkaa opiskelijan puolesta. Hänen tulisi olla kanssamatkustaja tai valmentaja. Hän auttaa ja ohjaa oppilaita edistämään omia opintojaan. Opettajan tulisi havainnoida erilaiset oppimisen polut, mutta myös ohjata vertaisoppimiseen samankaltaisten tavoitteiden omaavia opiskelijoita. (Koli 2022.)

Vahvemmat opiskelutaidot edesauttavat opintoihin sitoutumista

Opiskelutaitojen integroiminen suunnitellusti osaksi ensimmäisten viikkojen opetusta varmistaa, että opiskelijan lähtötasoa ei pidetä itsestäänselvyytenä. Samalla varmistetaan opiskelustrategioiden ja opiskelukulttuurin sanoittaminen. Ydinopintojen opetuksessa opettajalle tämä voi aiheuttaa arvoristiriitoja: Kuinka saan ajan riittämään tämän näkökulman suunnittelulle ja miten integroin asian ydinopetukseen? Toisaalta opiskelijat elävät tietotulvan kohteena, eivätkä opiskelutaidot ole niin arvostettuja taitoja ydinopinnoissa kuin alan asiantuntijuutta lisäävät taidot. Siksi pedagogisen oppimis-ohjausosaamisen olisi tärkeää kohdentua opintojen alussa myös opiskelutaitoihin. Vahvemmat opiskelutaidot lisääisivät

opiskelijoiden mahdollisuutta suoriutua opintojakson tavoitteiden mukaisesti ja sitoutumista opintoihin. Näin varmistetaan myös erilaisten oppijoiden ja erilaisissa elämäntilanteissa opiskelevien opiskelijoiden mahdollisuus opintojen läpäisyyn tavoiteajassa.

Ammattikorkeakouluissa lähes kaikki opettajat omaavat pedagogisen pätevyyden, jolloin voisi ajatella oppimistaitojen opettamisen osaamisen vaativan vain lyhyttä osaamisen päivittämistä tai pedagogisen suunnitelman uudelleen tekemistä. (Toom, Heide, Jäppinen, Karjalainen, Mäki, Tynjälä, Huusko, Nurkka, & Karvonen 2022, 23.) Toiminta vaatii vielä kehittämistä ja opiskelijanäkökulman kartoittamista. Karelian fysioterapian koulutuksessa jatketaan toiminnan arviointia. Seuraavaksi kehittämistyössä arvioidaan opiskelijan kokemukset ja osaamisen vaikutus opiskeluun.

Kirjoittajat:

Leena Hiltunen, opintokuraattori, Karelia-ammattikorkeakoulu

Tarja Pesonen-Sivonen, lehtori, Karelia-ammattikorkeakoulu

Lähteet:

Erkkilä, M. & Hämäläinen, I. 2022. Korkeakouluopiskelijoiden tuen tarpeet ja korkeakoulujen rooli opiskelijahyvinvoinnin edistäjänä. "Kahdenkeskisissä keskusteluissa hyväksyvällä läsnäololla on suuri merkitys, siitäkin voi välittyä viesti: nyt ei tarvitse suorittaa". Pro gradu -tutkielma. Hoitotiede. Tampereen yliopisto.

<https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202206075548>

First5Weeks. <https://www.gmit.ie/study/registration-fees-and-funding/new-students/first5weeks-welcome-programme>. 6.2.2024

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. 2021. Opiskelijoiden tukemiseen poikkeusoloissa ja sen jälkeen tarvitaan toimenpiteitä.

<https://www.karvi.fi/fi/ajankohtaista/uutiset/opiskelijoiden-tukemiseen-poikkeusoloissa-jajalen-jalkeen-tarvitaan-toimenpiteita>. 1.2.2024.

Karelia ammattikorkeakoulun ohjaus- ja hyvinvointisuunnitelma. 2021. Välittävä yhteisö – sujuva oppiminen. Karelia-Intra.

Koli, K. 2022. Mikä vaikuttaa oppimiseen. HAMK Unlimited Journal. 22.0.2022

<https://unlimited.hamk.fi/amatillinen-osaaminen-ja-opetus/mika-vaikuttaa-oppimiseen/> 4.2.2024.

Laamanen, M., Ladonlahti, T., Häkkinen, P. & Kärkkäinen, T. 2023. Opiskelijahyvinvointi koetuksella? Korkeakouluopiskelijoiden kokemat terveys- ja toimintarajoitteet, digitaalinen osaaminen ja opiskelu pandemian aikana. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-263-750-5> 1.2.2024

Toom, A., Heide, T., Jäppinen, V., Karjalainen, A., Mäki, K., Tynjälä, P., Huusko, H., Nurkka, N. & Karvonen, A. 2022. Korkeakoulupedagogiikan tilan ja uudistaminen- arviointi. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. 23.

<https://www.karvi.fi/sites/default/files/sites/default/files/documents/Korkeakoulupedagogiikan-ja-uudistaminen-arvioinnin-hankesuunnitelma.pdf>. 1.2.2024